

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspediturja v „Kato. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 255.

V Ljubljani, v četrtek 5. novembra 1896.

Letnik XXIV.

„Narodni“ „Narod“.

Da smo imeli mi prav, ko smo trdili, da Višnikar ni poslanec Slovencev ampak kočevskih Nemcev, potrjuje tudi graška „Tagespost“, katera piše: „Die Wahl Višnikars in den krainischen Landtag erfolgte nur mit Hilfe der Gottscheer, eine Thatsache, die „Slov. Narod“ beharrlich verschweigt... Wie die Verhältnisse in Krain einmal liegen, ist die Wahl eines fortschrittlichen Slovenen entschieden vortheilhafter als die einer klerikalen Puppe“.

S stališča nemškega časopisa se to pravi: Nemci uvidevajo, da je za njih narodne in druge težnje boljše, ako zmaguje na Slovenskem takozvani „narodni“ liberalizem.

Zakaj? Menda zato, ker se z liberalnimi „narodnjaki“ da bolje in uspešneje paktirati, kakor s „črnimi klerikalnim zmagajem“.

In graški dopisnik ima prav. Vsaj zgodovina zadnjih let govori odločno zanj. Dotičnik je sigurno dobro poučen o zakulisnih spletkah med Tavčarjem in dr. po eni strani in nemškutarji po drugi strani. Sigurno je imel priliko opazovati, kako skrivnostno ob vsaki priliki naši „narodnjaki“ stiskajo roke svojim kompagnonom v nemškutarskem taboru. In če tudi tega prizora ni gledal s fizičnimi svojimi očmi, opazoval je vendar uspehe njegove. Z očitnim zadovoljstvom je beležil v domačo povestnico, da je za dobe „zgodnjega“ radikalizma zopet tujcem — nemškutarjem sreče svit na Kranjskem zažaril, da so akcije nemškutarstva zopet izdatne poskočile, odkar sta se Tavčar in Žvegelj pobratila — kot par nobile fratrum!

Graškemu dnevniku pa moramo biti mi jako hvaležni na njegovi odkritosrčnosti. Naj „Narod“ še

tako taji, mi smo in ostanemo do cela prepričani, da je njegova „narodnost“ zgolj „Unfug“ in njegovo delovanje samo nemškutarjem v korist. V luči navedene graške notice znova zablesti Judežovo znamenje na „Naroda“ nenarodnem čelu.

Naj „Narod“ zavija in se zvija kakor hoče, to je in ostane gola, zgodovinska resnica, da se naša stranka ni in se ne bode družila z Nemci, ker vsak protinaroden kompromis perhoreseira.

Pač pa stojimo mi na stališču, da kjer je večina slovenskih volilcev — in le ti pridejo za nas v poštev — na naši strani, je dolžnost naša, da postavimo svojega kat.-narodnega kandidata. Dolžnost „naprednjaške“ stranke pa bi bila, da v takem slučaju s svojimi slovenskimi glasovi podpira našega slovenskega kandidata, če ne drugače vsaj s tem, da se njeni volitve vzdrže. Nikakor pa ni moralno, da se stranka, katera se šteje za narodno, pa slučajno nima več kot dobro četrtino slovenskih volilcev za seboj, druži z narodnimi nasprotniki samo s tem namenom, da izpodbiije kandidata, katerega želi ogromna večina slovenskih volilcev. Mi take politične morale ne poznamo in jo že z narodnega stališča odločno obsojamo.

Z ozirom na zadnjo deželnozborsko volitev pa znova izjavimo, da naša stranka kot taka o kakem pogajanju s Kočevci ni imela nobenega poročila in da tedaj, če je v tem oziru kaka posamezna oseba na svojo pest in svojo odgovornost storila kako nepremišljenost, to nikakor ne gre na naš rovaš.

Podobne nesmiselnosti se v političnem življenju pogostokrat pripete, toda noben resen politik iz tega ne kuje orožja proti stranki sami, ki tako postopanje z vso odločnostjo obsoja.

Ako je tedaj v resnici kaki posamični volilec naše stranke poskušal katere koli nenarodne splet-karije s kočevskimi volilnimi možmi, se bode glede tega sam imel zagovarjati pred slovenskim svetom. Sicer pa „Narod“ sam priznava, da se je „kompromis“ s Kočevci razbil „ob nasprotstvu volilnih mož“. Ta „Naroda“ izpoved je sama najboljši dokaz, da naši volitve nikakor niso „volili“ gospoda Drobniča „načelnikom“ za pogajanja s Kočevci, drugače ne bi ga bili „v poslednjem trenutku“ na cedilu pustili. Iz „Narodovega“ popisa je popolnoma jasno, da se „kompromis“ ni uprizoril radi tega, ker naši volilni volitve niso hoteli. S tem in pa z izjavo naše stranke, da o kakem kompromisu ničesa ne ve, je pa dokumentarno dognano, da je naša stranka kakor vsikdar tako tudi dne 29. oktobra t. l. narodni prapor ohranila neomadeževan. V koliki meri to „narodna“ stranka sme o sebi trditi, to naj razsodi narod sam in — občna povestnica.

Gospodu Višnikarju pa častitamo na njegovem mnogostranskem političnem značaju, ki mu dovoljuje, da igra na Dunaju vlogo „Hohenwartovca“, v deželni hiši v Ljubljani pa „narodnega“ liberalca in vrh tega še zastopnika kočevskih Nemcev in nemškutarjev!

Voditelji katoliške stranke v Trstu??

Iz Istre, dne 3. nov.

Strah je po starem pregovoru sicer dobra reč, ali vselej tudi ne. Nasproti ima včasih zelo slabe posledice, mej drugimi tudi takrat, kadar se katoliški kristjan boji očitno pokazati svoje katoliško prepričanje, — saj jaz tako mislim. Ne vem pa, ako so nekateri italijanski duhovni v Trstu tudi teh

LISTEK

Obrazi iz toplic.

(Nekaj listov iz mojega dnevnika. — Spisal Semen Semenovič.)

Rekali so ji menda gospodična Lotte.

V parku je sedela na klopi, in sicer v oddaljenem delu tega krasnega prirodnega nasada.

Pred njo je ležala na mizici zlato vezana knjiga. Mirno je počivala dragoceno vezana knjižica, Bog vé kako dragocene vsebine na zeleno pobarvanih deskah in zakrivala globoko vrezano ime nekega kopalniškega gosta, ki se je hotel herostratično ovekovčiti s tem, da je s svojim ostrim nožem za palec globoko v mizo vrezal svoje ime, svoj blagoglasni priimek, dan in leto, v katerem je imela mizica čast, videti njegovo znamenito osebo.

No, njena knjižica je mogla v svoji škodoželjnosti pokriti samo jedno ime, katerega posestnik je tratil kedaj v Toplicah čas in denar. Toda druga imena so se slavočepno kazala lepi deklici na klopi, ponosna menda na svoje majestetične črke, katerih udje sicer niso bili čisto pravilni, kar je v Toplicah navadna prikazen, zlasti pri tujcih in imenih po mizah, klopeh, stolih, kolih in kamenih v parku.

Toda deklica na zeleni klopi se ni brigala za imena na mizi. Naslonila se je na klop, položila

desnico brezbržno po naročju, podprla glavo z levico, na kateri se je bliščala dragocena zapestnica z visečim srčkom na verižici, stegnila nogi po pesku in brez izraza strmela v tla.

Morebiti je gledala svoje lične, lakirane čreveljčke? Ali rob svojega lahkega letnega krila iz rumenkasto-belega pliša? Ali pa svojo nežno desnico, katere mlečnosvetla boja se je belila izpod redkotkanega podaljška finih rokavic? Kakor je bilo videti, se za vse te okoliščine ni brigala nič, — motrila je zrak pred seboj, kakor človek, ki nekaj premišljuje, ob katerem „nekaj“ se mu neskončno rade mudé misli in želje.

Bil je krasen popoldan.

V gostem parku je dihala lahna sapica, v katero se je izlival aromatičen vonj, kipeč iz bujnih gozdnih rastlin. In ta vonljiva sapica je objemala siverujava debela visokih jelk in smerek, poljubljala edurno, razorano in razpokano ljubje velikanov hrastov, pozibavala sveže, svetlozeleno listje malih bukev, ljubeznjivo šepetala z nemirnim listjem sive trepetlike, — ta sapica je tudi dihala v nežni, fini obrazek sedeče deklice, jo božala po bledih ustnicah, trepetala z vejicami nad nje velikimi, sanjaviimi očmi in se igrala z nje zlatimi kodri, visečimi po sencih...

Šopek dražestnih žarkov se je vsipal skozi veje gostih jelk in smerek, objestno plesal po belem

pesku na stezici, poljubljaj zelen, baržunast mah po gozdnih tleh in se nagajivo spuščal na dekličine kodre. — —

Na bližnjo smereko je priletela grlica.

S svojimi rožnatimi nožicami se je vstopila na konec veje, nagnila ljubko glavo, pomežikala z očesom, se priklonila in hrepeneče in koprneče zapela: „Gru-gru-gruu-u!“

Deklica na klopi je nagnila glavo, zaprla svoje velike sanjave oči, sklenila roke in se zamaknila. — Toda zdajci se je oglasila šoja s svojim odurnim, hripavim, fanatičnim glasom: „Gré ré rééh!“

Grlica je umolknila — deklica se je zdrznila. ... Izza bližnjega ovinka je stopila naša družbica, obstoječa iz treh oseb, na ravno stezo, vodečo po vrhu.

„Gospa, in kónjak ste morali piti v svoji bolezní?“

„Da, za trideset goldinarjev najmanj sem ga pivila.“

„Revica! — Oh, oh, ti zdravniki! Tako slabim, krvirevnim osebam ukazujejo piti tako močno alkoholično pijačo! Da bi jih...! — In zdaj? — Kako vam dene kopelj?“

„I, kaj bi rekla? Skoro slabo!“

„Saj sem mislil. — Milostljiva, vi ste preslabi še za kopelj. Kaj ne vé gospod doktor, da vroča žvepljena voda uniči le kri, in da je zdravljenje

mielij! Jaz bi dvomil. Naj mi gospodje „Amico-vi“ — ker te mislim — oprostite, da se že v tretje ž njimi bavim in da jim cel današnji članek posvetim. Ali, ni drugače! Prepričan sem namreč, da so oni naši politični nasprotniki iz samega, golega strahu pred tržaškimi framasoni in iredentisti, kar je vse jedno. Povemo dosti, ako rečemo, da je tržaški magistrat prenapolnjen framasonom. Kdor pa pozna razmere v Trstu in moč magistratovo tudi v nekaterih cerkvenih zadevah, me razume.

Za tržaške katoličane, da, za ves katoliški svet cele Primorske, veleznamenita dneva, 20. in 27. september sta nam slovesna priča, da katoličanstvo v Trstu še ni pokopano, tako nam zatrjuje sam „l' Amico“, in tako tudi mi trdimo. Vprašanje pa je, kdo se pa je udeleževal vseh teh slovesnosti; morda samo tržaški, oziroma katoličani italijanske narodnosti? Tega nam „Amico“ ne pové, ampak trdi na kratko, da katoliki v Trstu še živé. Res je to, res; ali ravno pri tej trditvi moral se je gospod dopisnik članka „20. settembre 1896“ št. 41., nehoté spomniti, da so k tem slovesnostim skoro največ pripomogli ravno tisti katoliki, katere je pred časom morda ravno tisti dopisnik ometaval s hribovci. — Hotel je reči, kar je v Trstu slovanskega, prišlo je doli s hribov, s trebuhom za kruhom. — Ali v imenovanem članku „20. settembre 1896“ ne omeni niti katolikov slovanskih, niti italijanskih, ampak takrat so bili pri teh slovesnostih sploh katoliki. — Dobro, ko bi gospodje vedno tako pisali, kdo bi jim mogel kaj očitati! Ali ravno ta dopis se ne strinja z obnašanjem gospodov Amico-vih prilikom teh slavnosti.

Predno so bile one slovesnosti, izjavil je velik „Amico-v“ prijatelj — ki bode znal tudi moj članek brati, ker zna dobro slovensko —: „sarà una festa schiettamente italiana“. — Ali ravno ta izjava se ne strinja s člankom „20. settembre 1896“. — Zakaj je pa ta članek tako prisiljeno objektivno pisan? Resnico na dan, gospodje! Ko bi pisali resnico, da da se je teh slovesnostij udeležilo vsaj dve tretjini Slovanov, gorje nam! magistrat tržaški bi bil to zapisal v črno knjigo! Ako bi pa trdili, da je bila slovesnost „schiettamente italiana“, bi očitno lagali. — Strah, kaj ne, je bil tudi tedaj — za vas — dobra stvar!

Te besede, ker so že očitne, so tudi velika nezmisel. Nezmisel bi bilo trditi, da je bila kaka slovesnost v čast Matere Božje napravljena, bodisi izključljivo italijanska, bodisi slovanska itd. —, ampak mi mislimo, da jednaka slovesnost ne more biti drugačna, ko samo katoliška. — In vendar se je gospod „Amico-v“ prijatelj, na pol Italijan, tako daleč spozabil, seveda v svojem srdcu do Slovanov, ter izustil one, jako nepremišljene besede. — Neki drugi še višji gospod baje, se je jako srdil in jezil, da je nekdo pred cerkvijo sv. Justa ob priliki slovesnosti prodajal podobe s slovenskim tekstom. — No, gospodje so hoteli vsej slovesnosti dati pečat italijanski, ker drugače bi se zamerili framasonom na magistratu!

Ali so ti gospodje z zmešanimi pojmi, sposobni biti voditelji katoliške stranke v Trstu? Do tedaj z lahko vestjo rečemo, da ne; s takim početjem in pisarenjem gotovo ne! Vender lahko bi bili. Zato jim je bila dana najlepša prilika ravno ob tržaških slovesnostih meseca septembra. Pri tej priliki se je katoličanstvo nekako ločilo od framasonske klike, pokazalo se je v megli, kako močna bi bila lahko katoliška stranka v Trstu. Žali Bog pa! v sredi mej obema je nekaj zmanjkalo — voditelj katoliške stranke ni bilo. Res, katoliki v Trstu še živé, ali brez voditeljev. Ljudstvo pa brez voditeljev, se bode tudi v Trstu poizgubilo. V Trstu manjka kakega Luegerja — tako nekako se je neki gospod izrazil v svoji pridigi koncem leta 1895.

Ako pa hočejo navidezni voditelji krščanske stranke v Trstu nastopiti res kot pravi voditelji te stranke, morajo svojo taktiko popolnoma premeniti.

Prva stvar, katero bi morali odložiti, je sovraštvo do Slovanov. Brez Slovanov je kaka katoliška stranka v Trstu nemogoča. Zapomnijo naj si dobro, da velik del pravih katoličanov v Trstu, ako ne polovica, je Slovanov. Slovani v Trstu so organizovani. Toda ravno tisti gospodje, ki se štejejo voditeljem katoličanov, nočejo poznati Slovanov. Vender, kedo je res slavil katoliške slovesnosti dne 20. in 27. septembra? Kdo je pravično in objektivno brez sovraštva pisal o slovesnosti odkritja Dantejevega spominka v Tridentu? Gospodje, ta slovesnost je bila schiettamente italiana, da še več, bila je schiettamente masonica, iredentistica! In ravno to slovesnost ste vi proslavljali do neba, članek „20. settembre 1896“ je pa bil tako mrzel, hladen. Seveda, napasti bi morali tiste, katerih se bojite.

In vi hočete biti še katoličani, in celo njihovi voditelji! Tako ne pridete daleč! Če pa ste bili tako kratkovidni, da niste preje opazili, kam meri slavnost Dantejeva ravno v Tridentu, — česar pa ne verjamemo, — tedaj odložite politiško pero, niste še za to, učite se še!

Dalje bi morali voditelji katoličanov v Trstu stopiti v brezobzirno opozicijo z liberalno, recte židovsko-framasonsko stranko tržaško. Ta stranka ima seveda svoj sedež na tržaškem magistratu. Toda ravno to je našim gospodom tako težko. Magistrat je mogočen, nam lahko škoduje! kje in kako, vi dobro veste. — Ali ravno ta strah pred vsegamo-gočnostjo magistratovo je prazen strah. — V Trstu je mnogo dobrih Italijanov, poštenih katoličanov. Ko bi ti videli, da se kedo za nje zanima, poteguje, hitro bi se zgani, in kmalu bi ravno vi, gospodje, lahko napravili v Trstu močno krščansko stranko, ki bi vedno bolj zmagonosno nastopala, s katero bi moral framasonski magistrat tudi računati. Morda bi vas vlada podpirala, ako bi gojili mej ljudstvom strogo dinastičen čut, in čut pravičnosti do drugih narodnosti! — In jaz mislim, da bi se vam tudi Slovani radi pridružili, ako bi se jim skazali vse-skozi pravične. — Ne smemo se tedaj čuditi, da se vlada v Trstu ne zgane. Kako, saj se nima na koga drugega naslanjati, ki bi bil dosti močan z

vspehom nastopiti proti framasonski kliki. Slovanov nočejo, ali se jih pa boje, a zraven tega so tudi po svojem številu preslabi. Katoličanski Italijani so pak brez voditeljev. Toda ne — saj imajo voditelje, ali ti quasi-voditelji trobijo s framasonsko kliko v isti rog. Dokaz temu je proslavljenje Dantejeve slavnosti v Tridentu. Pa gospodje, glede te framasonske iredentistične slavnosti se še vidimo!

Župnik v Istri.

„Kedo se je blamiral“?

V torkovem „Slovencu“ smo dokazali, kako je Macaulay sodil o duhovniškem vplivu ali, kakor pravijo dandanes, o klerikalizmu in njegovem pomenu za slobodo in omiko v srednjem veku. S tem smo hoteli pokazati, da ni mogel zapisati besedij, ki mu jih podtika „Narod“. „Slov. Narod“ nam pa nato citira v včerajšnjem članku nekaj besedij iz nemškega prevoda Macaulayjeve zgodovine, v katerih ta učenjak s svojega protestantskega stališča brani reformacijo proti katoliški cerkvi in v katerih priznava joč zasluge rimske cerkve za prejšnje čase pravi za zadnja tri stoletja, da je cerkev zavirala napredek človeškega duha. Te besede so nam v protestantovih ustih zelo umljive in po pravici se že radujemo objektivnosti, s katero je vsaj staro dobo in srednji vek označil. Vendar pogledjmo njegove besede same.

Macaulay:

Od časa, ko so barbari nadvladali zapadno cesarstvo, do časa, ko so oživele znanosti, je rimska cerkev splošno pospeševala znanost, omiko in dobro vlado. A, zadnja tri stoletja je bilo zaviranje rasti človeškega duha njen prvi predmet. Kar je celotno krščanstvo napredovalo v znanosti, slobodi, blagostanju in umetnosti, je napredovalo v kljub nji in je bilo povsod v nasprotnem razmerju z njeno močjo.*)

Slov. Narod:

Od dobe, ko so barbari premagali zapadno-rimsko državo, pa do dobe, ko so oživele znanosti, je bil vpliv rimske cerkve sploh na korist znanosti, pravosti in kakovosti državne uprave. V zadnjih treh stoletjih pa je bil nje glavni smoter: zadrževati napredovanje človeškega duha. Kar se je mej kristjanskimi narodi storilo za napredek, prosveto, svobodo, blagostanje in umetnost, vse se je storilo njej (rimske cerkvi) kluboj in je bilo povsod v obratnem razmerju k njeni moči.

Vsakemu je razvidno, da protestant M. govori o katoliški cerkvi. „Narod“ pa o klerikalizmu; Macaulay priznava delovanje duhovskega stanu za omiko in slobodo; v obrambo reformacije

*) From the time when the barbarians overran the Western Empire to the time of the revival of letters, the influence of the Church of Rome had been generally favourable to science, to civilisation, and to good government. But, during the last three centuries, to stunt the growth of the human mind has been her chief object. Throughout Christendom, whatever advance has been made in knowledge, in freedom, in wealth, and in the arts of life, has been made in spite of her, and has everywhere been inverse proportion to her power. Hist. of Engl. I. str. 24.

krvirevnih oseb v takih toplicah zelo kočljiva? ... hm, hm!

„Morebiti, mislite, da bi bilo prav, ko bi opustila kopelj?“

„Skoro tako, da, prav tako mislim, gospa. — Vi pač ne potrebujete po vaši hudi mrzlíci drugega, nego gibanja na prostem, premenitve zraka, tečne hrane in mirnega življenja.“

„No, vidiš, Jerica! Prav tako sem ti svetovala že jaz. Kaj neki vedó ti zdravniki!“ oglasila se je postarna dama, tretja v naši družbi. Bila je trgovka v malem mestecu na Kranjskem. Gospa je že bila prestopila petdeseto, a njeno lice in vsa postava je kazala na štirideseto. Njene živahne oči in vedno na smeh se nagibajoče ustnice so izdajale, da gospa nima imenitnih aristokratskih prednikov. Priprostost in dobrovoljnost notranjske kmetice, oblačena z višjo naobrazbo je odsevala iz vsega njenega kretanja in govorjenja.

Mlada dama, s katero sva se prav kar razgovarjala o njeni lečitvi, je bila sinaha stare trgovke. — Sam ne vem, kedaj in kako smo se bili sešli. Poznali se prej nismo nič. Slučaj nas je bil spravil skupaj. Vender je menda povzročila ta slučaj želja po družbi, po veseli, zabavni družbi, ki se sestavlja v takih krajih iz čisto neznanih oseb. — Meni se je zdela že prej mlada dama zelo simpatična. Nje visoka, vitka oseba, ljubeznjiva pokrajinska zgovor-

nost, brezbriznost in neprisiljenost v govorjenju mi je imponirala. Poznejše sem spoznal v občevanju z njo, da krije nje visoko čelo nad velikimi, izraznimi očmi tudi nenavadno duhovitost. — — —

Po beli, peščeni stezici smo prišli mimo zelene mizice in prav take klopi, na katerih je sedela gospodičina Lotte. Zagledavši nas, je hitro posegla po zlatovezani knjigi in začela strmeti v njo.

Steza nas je vedla nekaj časa po ravnem, nato pa se je naglo zasukala v drugo stran in po obronku hriba zavila med mlad naraščaj bukev in hrastov. Gospa Jerica se je ozrla na ovinku nazaj in se nasmehnila.

„Gospa, zakaj se smejete?“ vprašal sem jo pomenjivo.

„Oh, jej, jej, kaj bi se ne? Take osebe — oh — kakor ta-le gospodičina Lotte, — veste, da — hè, hè!...“

„Da, da, nekaj sem že slišal... vender mi ta ženska še ni znana.“

„Kaj? ta ženska vam ni znana? — Čudno! — Saj se toliko govori o nji v Toplicah... To je hči juvelirja J. Oh, taka ženska!... Sentimentalnost, domišljavost, tisto srednjeveško koprnenje po vitezi in idealna ljubezen — vse, vse ji polni glavo, trapi možgane in véde skoro do blaznosti. — Oh, taka ženska!... Pa kakšna revica!... Nek podel in brezvesten človek jo je navezal nase, in zdaj zlo-

rablja nje lastnosti, nje premoženje, nje poštenje — vse, vse! Oh, kakšna revica!... In da veste, kaj si še vrh tega šepečejo ljudje!

„I, kaj neki?“ vprašal sem radoveden.

„Oh, oh, ko bi ne bilo žalostno, bi bilo smešno! Boječa se, da bi ji oče, ki je zelo ekonomičen mož, ne dovolil v zvezo z nje idealnim junakom, — je zbežala, veste da — zbežala semkaj v Toplice ž njim... In zdaj, pravijo, mislita bežati še dalje, ker je baje oče zvedel, kje biva njegova ljubeznjiva hčerka.“

„No, no, to je več ko otročje!“

„Kaj nisem rekla, bedasto, blazno...“

„Da, da, blazno...“

Gospa Jerica se je smejala, jaz sem se smehljaj, stara trgovka se je držala na smeh, grlica v goščavi je končala svoj: „Gru-uu-uu!“ v nekem tujem idijomu — ne vem, ali smejočem, ali jokajočem —, smerke so vršale tako melanholično, na stari bukvi je vzdihovala jokajoče suha veja, ki se je drgnila ob drugo — nad vsemi temi čustvi pa se je satirično, uprav dijabolično hohotala sraka, kakor bi hotela reči:

„I, kako more živeti složno, veselo, zadovoljno ta mešanica, ta kaotična masa čustev, želja, idej, lastnostij in mislij! Hè, hò, hò... le dajte se, là, là, là... drug zoper drugega... là, là, là...“

(Dalje sledi.)

pa očita cerkvi za zadnjih tristo let zavor napredka človeškega duha. „Slov. Narod“ pa govori splošno: „Kar se je mej kristijanskimi narodi i. t. d. —“ Ali nito naravnost pačenje Macaulayjevih besedij?

Vsakomer je torej jasno dokazano: 1. Besedij, ki jih podtika „Narod“ „Mac.“, ta ni zapisal. 2. Besede, na katere se sklicuje „Narod“ in katere smo zgorej navedli, govoré o drugem predmetu s strankarsko protestantskega stališča in so omejene na zadnja tri stoletja. Dokazano je torej „Narodovo“ popačenje M. citata in opravičena primera njega in židovsko-liberalnih listov v tem oziru. 3. Protestant Mac., sin liberalne angleške dežele, je pravičnejši katoliški cerkvi, nego s katoliškim imenom se ponašajoči, mej katoliškim ljudstvom izhajajoči „Slovenski Narod“.

Osebnih surovostij ne omenjamo; te so posebna lastnost „Narodove“ pisarije. Naj mu tekne! A v spačenem citatu „Narodovem“ se nam zrcali važna samoizpoved: „Narodu“ je klerikalizem — katoliška Cerkev in proti nji se bori pod pretvezo, da pobija klerikalstvo. Za to jasnost smo mu hvaležni v imenu tistih, ki še vedno nočejo poznati struge, v katero hoče „Narod“ spraviti tok mišljenja našega naroda. Katoličanstvo zavira po njegovem prosveto, slobodo, blagostanje in umetnost mej narodi. Njemu velja njegov boj. Ne gre se torej v tem boju proti kaki politični stranki (n. pr. katol. narodni, konservativni itd.), proti neopravičeni nadvladi kakega stanu (proti klerikalstvu), še manj proti kakim osebam, marveč gre se proti katoliški cerkvi in njenim načelom. Kedor ima še kaj katoliškega prepričanja, ve, kaj mu je storiti!

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. novembra.

Budgetni odsek je nadaljeval v včerajšnji seji razpravo o državnem proračunu. Početkom seje je poročal poročevalec pododseka o investicijskem proračunu, ki se je potem vsprejel z 22 proti 3 glasovom, kakor tudi resolucija posl. Mengerja, v kateri se vlada pozivlja, naj pojasni posamezne točke investicijskega proračuna v bodoče tudi v drž. proračunu. V teku debate se je finančni minister obširneje pečal z ugovori nekaterih poslancev proti investicijski predlogi in izjavil, da spada očitjanje, češ da se nagiba k brezpotrebni stroškom in zapravljanju, mej pravljice. Celo investicijsko posojilo je vspeh vročih bojov, katere je bil finančni minister z drugimi portfelji. Glede stroškov za vojno, pravi minister, da stalnih stroškov za razvoj vojne moči nihče ne more pokriti z dolgovi, torej smejo biti le tako veliki, da najdejo prostor v rednem proračunu. Ako bi kedaj zahteval vojni minister več milijonov za opravne namene ali strateške železnice, tedaj bi se morala izdati renta v pokritje takih stroškov. — Nato se je pričela razprava o proračunu za poljedelsko ministerstvo. Minister grof Ledebur izraža nado, da bodo donašali novi ameriškanski vinogradi toliko, da bo zadostovalo v pokritje stroškov za ustanovitev bakteriološkega zavoda na Dunaju, naznanja preosnovno plač uradnikov pri agrarskih operacijah ter govori obširneje o pospeševanju živinoreje v deželah ob ogerski meji. Konečno obljubuje minister, da bo obrnil vso svojo pozornost na termino kupčijo, za povzdigo konjereje ter delal z vso silo proti sladornim kartelom. Nato se je debata prekinila. Prihodnja seja danes.

Krošnjarski zakon v obrtnem odseku. Obrtni odsek je predložil predvčeraj posl. zbornici svoje poročilo o krošnjarskem zakonu, katerega je pa v marsičem znatno spremenil oziroma precej poostiril. Obrtnim oblastvom se je odvzela pravica, izdajati dovolila za krošnjarstvo izven njihovega ozemlja, tako da so navezana na lasten okraj. Krošnjarji, ki hočejo barantati tudi v drugih okrajih, morajo imeti dovoljenje vseh dotičnih obrtnih oblastev. Dovoljenje velja za jedno leto, podaljšati se sme zopet za jedno leto, toda le tedaj, ako še ni nikakih zaprek. Krošnjariti se ne sme nadalje po novem načrtu z mlekom ter mlečnimi izdelki, naočniki vseh vrst, nasproti je pa dovoljeno krošnjarstvo s parfimi. Konečno so se določili okraj, v katerih je krošnjarstvo prepovedano. Vsprejela se je tudi do-

ložba, da sme prepovedati krošnjarstvo tudi mestni magistrat z lastnim štatutom v sporazumljenju z občinskim zastopom.

Deželnozbornske volitve v nižjeavstrijskih mestih. Včeraj se je bil na Nižjeavstrijskem odločilni boj mej združenimi krščanskimi strankami ter osivelo in obnemoglo židovsko-liberalno kliko. Brzljajna poročila javljajo nam povsem srečen, da nepričakovan izid. Združeni kristijani zmagali so na deželi v devetih, na Dunaju pa razven prvega in drugega v vseh okrajih. Liberalci imajo dosedaj v mestih samo tri mandate, v jednom okraju bode ožja volitev mej liberalcem in Schönerijancem. Razven tega prišla sta v drugem dunajskem okraju antisemita dr. Lueger in L. Müller v ožjo volitev z dvema liberalcema. V srednjem dunajskem okraju prišlo bode najbrž do ožje volitve mej antisemiti, liberalci in socijalisti. Udeležba pri volitvah je bila ogromna. Samo na Dunaju je bilo do 100.000 volilcev, kojih ste se povprek dve tretjini volitve udeležili. Zanimivo je posebno to, da je v devetem dunajskem okraju zmagal toliko kot klerikalec razvpiti in tudi pri nemških nacionalcih nepriljubljeni dunajski župan Strobach, ter da je v četrtem okraju krščanski socijalist Bärtl jun. premagal „heilö“-anapa pl. Pacherja. Mej izvoljenci nahaja se tudi knez Alojzij Lichtenstein, kateri je zmagal brez protikandidata. Dr. Lueger, kateri je v drugem okraju prišel v ožjo volitev, je izvoljen tudi v svojem starem, t. j. v petem dunajskem okraju. — Trgovinska zbornica izvolila je štiri liberalne poslance. — Liberalci imajo tedaj še le sedem gotovih mandatov, katerim se bode pridružilo še 13 veleposestnikov in nekaj liberalcev v notranjem mestu. Vsekako imeli bodo antisemitje v bodočem deželnem zboru veliko, skoraj dvetretjinsko večino.

Minister Wlassics o katoliški ljudski stranki. Minuli torek je došla k naučnemu ministru deputacija volilcev iz Čakturna, ki mu je izročila mandat. Pri tej priliki je pojasnoval v daljšem govoru mej drugimi tudi svoje nazore o ljudski stranki. On pravi, da je katoliška ljudska stranka samo meglena prikazen, samo protipojav v velikem političnem in družabnem preobratu. Take prikazni ne morejo izostati o času velikih preosnov. Take megle izginejo pa ravno tako naglo, kakor so se pojavile, ko družba uvidi, da je baje preteča nevarnost samo izmišljena. Ko bode ljudstvo spoznalo, da se ni uresničilo, kar jim napovedujejo vodje katoliške ljudske stranke, potem se bode obrnilo od njih in pribežalo v naše naročje. — Ogerski naučni minister je ravno tako sam uverjen, da se bo ravno nasprotno godilo, kar je on zatrjeval, kakor vrli vodje katoliškega ljudstva, toda hotel si je zadušiti vest in deputacijo prepričati, da je vse le „prazen strah“. Ne bo dolgo in liberalno-židovsko kliko bo doletela pravična kazen za mnogobrojne vnebovpijoče krivice, ki jih sedaj zadaje krščanskemu ljudstvu. In maščevalec ne bo nihče drugi, ko — zavedno katoliško ljudstvo.

Milenijska razstava v Budimpešti se je slovesno zaključila predvčeraj opol. v navzočnosti ministrov Krieghammer in Kallay ter vseh ogerskih ministrov in velike množice radovednega ljudstva. Razstavni ravnatelj ministerski svetnik Schmid je pričel slavnost z daljšim nagovorom na predsednika razstavne komisije, trgovinskega ministra Danijela, in na zbrano množico, na kar je minister opisoval tok razstavne dobe. Po uradnih poročilih je obiskalo razstavo v teku 6 mesecev 3 milijone oseb, ki so si kupile vstopnice, dostavlja se pa, da mej temi vstopnicami niso vštete naročniške in uradne vstopnice. Z drugimi besedami se to pravi, da je obiskalo milenijsko razstavo mnogo nad tri milijone oseb, mej tem ko je dokazano, da so morali množarom napeti skrajne sile, da so jih zbobnali v Budimpešto 1 milijon. Kakor so v tem slučaju ofic. poročila vsaj za polovico pretirana, tako je pa tudi in morda še bolj neresnično poročilo, „da še ni znano, se bode li izkazal kak primanjkljaj ali ne; nikakor pa ta ne bo presegal svota od 3—400.000 gold.“ Morda je izguba tolika, da bo odpadla omenjena svota samo na Hrvatsko, katera je pri celej stvari popolno nedolžna. Konečno se pa dostavlja: „Vsi listi se laskavo in s ponosom izražajo o razstavi, izjemo dela le glasilo grofa Ferdinanda Zichy, ki jej še v zadnji uri zabavlja“. — Mož ima gotovo dovolj povoda za svoje trditve.

Mac Kinley, predsednik Zveznih držav. Akoravno so se minuli torek pozno v noč završile še le volitve volilnih mož, vendar je že sedaj zago-

toljeno, da bo imel Mac Kinley dne 4. marca 1897 slovesen vohod v tako zvano belo palačo v Westhallu v New-Jorku. Na straui mu stoji namreč od 447 volilnih mož 312 elektorjev, mej tem ko si jih je priboril Bryan le 135. Bivši učitelj in poštni uradnik, sin delavca, čegar deveteri otroci so si morali z delom služiti kruh, postal bo v najkrajšem času predsednik Zveznih držav v Severni Ameriki po zelo hudi borbi za obstanek, katera mu je pomagala povspeti se od stopinje do stopinje. Mac Kinley je rojen 26. februarja 1844, star je torej 52 let ter je pristno ameriškanskega in republikanskega značaja.

Socijalne stvari.

Elektro-artograf. Čudotvorna žica ne prenaša že samo znakov in črk, marveč tudi že cele fotografije v trenutju preko celih dežel. Priprava za to se imenuje Amstutzov elektro-artograf. Podoben je fonografu. Iz fotografske slike se napravi pridvig (relief), ki se pritrdi na valjec v oddajni postaji. Pri tem pridvigu se premika palčica tako prirejenega voda (Hebel), da se pri tem vedno dotakne vod jednega izmed štirih kontaktnih vodov, ki prenašajo večji ali manjši pritisek, gledé na manjše ali večje zareze na pridvigu na žico in po ti žici, kamor je drago. V prejemni postaji se suče valjec, ki je obložen z voščeno plastjo. Nanj se vtiskavajo pritiski omenjene palčice in napravljajo nov pridvig. Iz njega se odtisne galvanoplastičen posnetek, ki se že lahko rabi za natisek.

Kurjava in svitloba. Iz lepa nikjer se ne kaže toliko zapravljivosti, kot pri naših pečeh. Velika večina močij, ki so v gorivu skrite, se izgube, le malo se jih uporablja. „Der Elektrotechniker“ objavlja zanimiv način, kako se dadé vsaj v nekoliko uporabiti izgubljene sile pri domači kurjavi. Sestavil je termo-električno peč, t. j. nekaj gorkote je uporabil v to, da je napravil električen tok, ga z akumulatorji okrepi in tako napravil električno razsvetljavo. Po ti iznajdbi peč greje in še vrhu tega razsvetljuje sobo.

Slovstvo.

Povjest župa i crkava zagrebačkih. Napisao Janko Barlé. I. Župa sv. Marka. Dionička tiskara v Zagrebu 1896.

Tako se zove knjiga, ki je ravnokar prišla na svitlo kot odtisek podlistkov „Obzorovih“. Gospod pisatelj, ki je poznat tudi v slovenski književnosti, sestavil je zgodovino najstarejše župe zagrebske po virih, ki so deloma že izdani v znamenitem delu: „Povjestni spomenici grada Zagreba“ od Ivana Kalčića in nekih manjih tiskanih delih. Večji del podatkov pa je našel v nadškofijskem arhivu, kjer obavlja zdaj službo arhivarja. Vse to obširno gradivo je lepo razvrstil ter opisal najprej župno cerkev in potem njeno zgodovino. Ravno tako je storil tudi z 12 podružnicami, od katerih so nekatere že zginile, pa nam je tako spomin na-nje rešen s tem opisom.

Pisatelj misli sčasoma opisati tudi ostale zagrebske župe. S tem si bode stekel mladi duhovnik vrlo mnogo zaslug za poznavanje prošlosti Zagreba, posebej še hrvatske cerkvene zgodovine, ki je do zdaj slabo opisana. Nič manje kakor politična zgodovina je važna cerkvena zgodovina mesta Zagreba. Za zgodovina stolne cerkve zagrebske je znamenit del hrvatske kulturne zgodovine. A ko dobimo opisane tudi ostale naše cerkve, razjasnjena bode ta zgodovina še bolj. Nevenljivih zaslug za zgodovino mesta Zagreba si je stekel prebendar Ivan Tkalić, ki je odkril s svojimi zgoraj omenjenimi spomenici prošlost Zagreba. Naloga mlajših sil je zdaj, da nadaljuje to delo ter ga po mogočnosti tudi izrabijo za poljudne spise.

Pisatelj zgodovine zagrebskih žup je pokazal, kako se morejo celo suhoparni zgodovinski podatki porabiti za zanimivo pripovedanje davnih zgod, katere morejo obuditi tudi pri priprostitih bralcih ljubezen do starin njihovega zavičaja. Pisatelj je vplel v svojem pripovedanju vse važnejše cerkvene obrede prejšnjih časov ter nam tako otel pozabljivosti marsikaj, kar ni brez pomena za kulturni razvitek našega naroda.

Knjiga je pisana v prav priprostem slogu, pa se nadajamo, da jo bodo posebno Zagrebčani prav rado prebirali. Pisatelju pa želimo trdnega zdravja, da dovrši kmalu tudi še zgodovino ostalih treh far zagrebskih, namreč sv. Marije, sv. Petra in svetega Janeza Krstnika. Tako bode imel Zagreb napisano

tudi svojo cerkveno zgodovino, na katero je moral precej dolgo čakati. Mogoče je, da spodbudi delo Janka Barleta mlajše duhovnike, da se loté spisovanja zgodovine znamenitih žup na Hrvaškem. Tako delo bi bilo hvalevredno. Vodstvo vsega podjetja naj bi se osnovalo v Zagrebu, kakor je to vrejeno v Ljubljani za ljubljansko škofijo, kjer se že zdavnej izdajejo zgodovine posameznih žup. Morda bi se mogla v tej zadevi izdajati kakšna priloga „Katoliškemu Listu“. Vsa ta zadeva ni brez pomena in krogi, katerih se tiče, mogli bi jo s svojim sodelovanjem oživitvoriti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. novembra.

(Shod volilcev v Št. Petru na Krasu.) Notranjska deželna poslanca gg. Modic in Zelen, vabita volilce notranjske volilne skupine na shod, dne 8. t. m. ob 3¹/₂ popoldne, v prostore gospoda Ivana Spilar-ja v Št. Petru.

(Slovensko gledališče.) Nocoj se uprizori na našem odru jedna najboljših novejših veseliger „Vojska v miru“, spisala Moser in Schönthau, jedna izmed tistih maloštevilnih nemških iger, katere se predstavljajo tudi na francoskih, laških in čeških gledališčih. V tej igri nastopi prvič g. Pavlovski, glavni ulogi bodeta pa igrala gspč. Polakova in g. Inemann. — V soboto se bode predstavljala Foersterjeva opera „Gorenjski slavček“. Z ozirom na željo, izrečeno z raznih strani, določil se je začetek te predstave izjemoma na 8. uro, a da bi se omogočil ustop tudi širšim slojem prebivalstva, so se tudi cene precej znižale.

(Na Črnučah) so v sredo 4. nov. dopoldne zvonovi oznanili, da je v novi farni cerkvi postavljen zadnji obok, tedaj zidarsko delo tako rekoč dodelano; dostaviti je le še pevski kor in obe Monierkupoli, katerih eno upamo pa postaviti še prihodnji teden; stavba je mogočna, veličastna; prihodnji teden nastavijo se okna in vrata, potem se bomo poslovlili za letos od sedanje kapelice in prezimili pri službi Božji v novi hiši, katero si hočemo, ako bode volja božja, prihodnje leto nevestino obleči z notranjo opravo prejšnje farne cerkve.

(Zdravje v Ljubljani) od 25. okt. do 31. okt. Novorojenih 18, vmrlh 11; mej njimi za škariatice 1, jetiko 2, želodčnim katarom 1, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 6. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 2 za tifuzom in 1 za vrtico.

(Samomor.) Ustrelil se je danes zjutraj 22letni vojaški novinec Jožef Piber pri 13. stotnji pehotnega polka št. 27 v Ljubljani. Krogla mu je prodrla srce. Piber je bil doma iz Pischelsdorfa na Gorenje-Stajerskem in po svojem stanu trgovski pomočnik.

* * *

(Iz Štajerskega) se nam poroča: Pod naslovom „Državni poslanec dr. Ivan Šusteršič — pri svojem poslu“ priobčil je „Slovenski Narod“ v svoji številki z dne 24. oktobra 1896, št. 245, neko javnosti ne namenjeno pismo imenovanega gospoda poslanca, v katerem se pozivlja nek gospod duhovnik, naj poroča precizna fakta o nekem gosp. sodniku, da jih uporabi pri proračunski debati. Temu pismu so pridejani tako neumestni zaključki, da sem z gnujevom in ogorčenostjo list vrgel iz rok. Jaz mislim tako: Naši sodniki niso bogovi, tudi niso nezmotni. Služil sem nad deset let v državni službi in bil naposled suspendiran. Po končani disciplinarni preiskavi izstopil sem iz službe s pristavkom, da sem po krivem kaznovan; bil sem namreč obsojen na premeščanje in znižanje plače. Posvetil sem se potem odvetništvu in sem sedaj odvetnik, torej kolega gospoda dr. Ivana Šusteršiča, kojega pa osebno ne poznam. Nisem torej več tako mlad, da bi ne smel imeti mnenja o kakem javnem funkcionarju. Moje prepričanje je to: Ne vem, če imate na Kranjskem kaj sodnikov in uradnikov, vzgojenih po Wasserjevem — kakor bi rekel receptu in duhu, — takih vam ne privoščim. Da moja sodba ni preostra, vam dokažejo sledeča fakta: Suspendiran sem bil, ker sem glasom odloka baje 1. se branil zaslišati nekega obdolženca (bil sem preiskovalni sodnik), torej službo odrekel; 2. ker nisem baje hotel neke pravde rešiti, in ker 3. nisem baje sodnika, svojega predstojnika, pozdravljaj in se sploh nespoštljivo proti njemu obnašal. — Kaj je bilo resnice na tem? Ad 1. Najvišje sodišče me je oprostilo tega fakta, ker se je

prepričalo, da je moj predstojnik neresnico o meni poročal. V svojih razlogih poudarjalo je mojo pridnost in marljivost. Ad 2. Obdolženca nisem zaslišati smel in mogel, ker je pridljeni mi diurnist mi pokornost odrekel ter izjavil, da noče k meni priti, ker ima drugega dela; brez zapisnika pa nisem po zakonu smel nikogar zaslišati. Tudi v tej točki je torej lažnjiva poročila pisal moj predstojnik, ki je, kakor sem pozneje izvedel, se proti nekemu izrazil, da me mora proč spraviti, bodi si z lepa ali z hudega. Bil sem tudi od te točke oproščen. Ad 3. Za od moje mladosti sem tako kratkoviden, da niti na par korakov človeka ne spoznam. Mogoče je, da sem torej sem ter tje sodnika srečal in ga ne pozdravil; pa ne navlašč, ampak ker ga nisem spoznal. Ta moja kratkovidnost je tako znana, da je bila že na Kranjskem, kjer me gotovo dvajset sodnih uradnikov osebno pozna, notorična. Potrdil mi je to tudi gospod dr. Vošnjak, ki me osebno pozna. Od te točke nisem bil oproščen, ker tisti gospod tajnik, ki je vodil nad jedno leto disciplinarno preiskavo proti meni, ni hotel mojih oči po sodnih izvedenih preiskavi dati. Ko bi me preiskali sodni zdravniki, bi se gotovo vjemali z mnenjem gospoda dr. Vošnjaka o bolezni mojih oči. Kaj mislite, gospod vrednik? Ali se je tema sodnima uradnikoma kaj zgodilo pod znanim Wasserjem? Ničesar. Obadva sta kmalu napredovala. Obadva sta sedaj že svetovalca in obadva sta še sedaj aktivna. Vprašam vas sedaj, gospod vrednik, ali naj državni poslanec hvali take sodnike? Kie pa najde sploh človek, ki je toliko trpljenja prestal, zadostjenja, če ne v tem, da se od vnetega državnega poslanca to v javnost spravi? Pomisliti pa morate, gospod vrednik, da se je tako delalo z menoj, ki sem akademično izobražen mož in ki imam tisto znanost na razpolaganje, kakor sodniki sami. Kaj se zamore še le zgoditi s kmetom in prostakom, ki brati in pisati ne zna! Če „Slovenski Narod“ tako postopanje sodnikov odobruje s tem, da dr. Šusteršiča tako napada, je že sam — obsojen. Pošten človek ga ne more več v roke vzeti. Kak pripomoček imamo proti ekscesivnemu izvrševanju sodne oblasti? To naj „Slovenski Narod“ razodene, predno neumestne zabavljice piše. Postopanje g. dr. Šusteršiča se ne sme grajati. Vsak poslanec potrebuje zanesljivih informacij. Kaj hočemo s takim državnim poslancem — nomen est odiosum — ki je Wasserja pošegetal jedenkrat samo radi neke napitnice, koja je ta inter pocula govoril; v očigled zgoraj navedenim, na Stajerskem obče znanim dogodkom pa si je zamašil oči, usta in ušesa? Če se takim ekscesom javne oblasti državni poslanec postavi na stališče ptiča znoja ali pa si jih uporabiti ne upa, ker je menda sam državni uradnik, je to pač žalostno. Tak poslanec je samo senca poslančeva. Da me občinstvo ne bode krivo razumelo, izjavim, da ne maram delati reklame za gospoda dr. Ivana Šusteršiča, saj ga niti osebno ne poznam. Objavil sem to le radi tega, ker nočem, da bi se resnica preveč ne teptala in v kot pritisnila. Jedin nagib mojega današnjega dopisa je prepričanje, da je resnica ljuba Bogu in poštenim ljudem. Styrius.

(Imenovanje.) Presvitli cesar je občinskemu predstojniku v Sent Jurju na Stajerskem, med. drju. Gust. Ipavcu v očigled njegovega mnogoletnega, vestnega in zaslužnega delovanja podelil naslov cesarskega svetnika.

* * *

(Slavnostna akademija celovških bogoslovcev.) Iz Celovca, dne 4. nov. Gg. bogoslovci so priredili danes slavnostno akademijo na čast zaščitniku tukajšnjega duh. semenišča sv. Karolu Boromeju. Akademijo je počastilo večje število č. duhovnikov iz mesta in z dežele. Vspored je obsegal dva govora kot glavni točki. Nemškega: „Verska vnema sv. Karola“ je govoril g. Fuchs, slovenskega jako dobro č. g. sem. duhovnik Mat. Riepl. G. Fr. Neubaue je zložil in prav izborno predaval slovensko pesem „Sv. Karolu Boromeju“. Prilično jo objavimo. Nemško pesem je zložil in prednašal g. Prodingier. — Peli sta se dve pesmi, slovenska „Mrak“ od dr. Gust. Ipavca zelo točno pod vodstvom g. Neubaura. Mila pesem je vsem udeležencem očividno prav ugajala. Nemci so zapeli Hammov: „Psalm 103“. Ostali točki prav dobro sestavljenega vsporeda sta bili sviranje na glasoviru s spremljanjem goslij. Akademija se je zvršila res lepo in častno za gg. bogoslovce. —rn.—

(Zadnje demonstracije v Vižinadi.) V poročilu o predzadnji seji budgetnega odseka smo tudi ome-

nili izjave posl. dr. Gregorčiča, v kateri ta slovenski poslanec zatrjuje, da je bilo poročilo korespondenčnega brzojavnega urada o demonstracijah v Vižinadi povodom obiska škofa dr. Flappa popolno resnično in toraj popolno neutemeljen popravek občinskega urada, katerega je doposlal dunajski „N. Fr. Presse“. Toda to še ni zadnji udarec za iredento v Vižinadi, kajti brzojavka iz Trsta nam pojasnuje to zadevo v še svetleji luči. Dotično poročilo se glasi: „Občinski urad v Vižinadi je doposlal mil. škofu dr. Flappu dopis, v katerem obžaluje, da se je kalil mir z demonstracijami, in naglašja, da mu ni bilo znano, kaj se namerava mej nemirneži“. Občinski urad si je s tem, da je priznal resnico, dal sam najgorjo klofuto, ker je moral drugače poročati, kakor pa to storil prvokrat. Zopet nov dokaz, kako male vrednosti so včasih taki uradni popravki.

(Kneipp Blätter) pišejo v številki z dne 15. oktobra t. l. o našem koroškem rojaku dr. Karolu Pečniku sledeče: „Naš vrli soboritelj in sotrudnik našega lista, g. dr. Karol Pečnik, začel je odpočivši se od zlih posledic kolere zopet v Afriki poslovati kot zdravnik po Kneippovih nazorih. Začetkom letošnjega leta bil je več dobrih služb v Evropi odklonil ter odjadral v Afriko, da le tam razširja nauke našega prečastitega mojstra. Mi gospoda svojim pristašem in naročnikom v Afriki kar najtopleje priporočamo. Po zimi odpotuje tudi mnogo Evropejcev na jug. Kdor pride v Egipt in potrebuje zdravniške pomoči ali pa se po Kneippovem načinu hoče zdraviti, naj ne pozabi oglasiti se pri našem pijonirju“. — Pristavimo še, da se v istem listu nahaja obravnava iz peresa dr. Pečnika, v kateri pisatelj piše, da je na nekem svojem izletu k piramidami v Ghizeh naletel na nek hieroglifiški napis, o katerem je s pomočjo dveh egiptologov doglal, da je najstarejši dosedaj znanih svedokov o človeškem zdravilstvu.

(Iz Reke.) Kar naenkrat ostalo je naše mesto brez glav. Župnika pokosila je smrt, in kakor se čuje, preteklo bo morebiti še nekaj mesecev, dokler bode imenovan drugi. Guvernerja je tudi nekaj prisililo odpovedati se, in za njim odpovedal se je tudi župan, ki je 26 let županoval. Kakor se kaže, ni voljen več županstva prevzeti, neglede na to, da ga vender mesto, t. j. mestni očetje še želijo. Tudi glede teh dveh mest se nič ne ve še za osebe — zlasti bo treba guvernerja še nekaj mesecev čakati. Bo pa vže vse tako izpalo, kakor bode gospodom v Pešti všeč in prav. Magjari bi radi povsod zapovedovali — vender so se Rečani vsaj z magistratom nekoliko branili do zdaj prevelikega njih upliva — ne vem kako bo za naprej — preveč so poljubovali in hvalili šibo, katera jih tepe. Tako slepi so, da ne vidijo, kako Magjari polagoma njih sinovom kruh izpred ust jemljejo in po uradnih kolikor mogoče svoje ljudi in jude nameščajo. — Te dni bili so tudi v Reki izbori za magjarski sabor. Zmagal je seveda — brez protikandidata neznačajni grof Teod. Batthyany — z neznačajnimi Rečani. Lansko leto glasoval je proti civilni ženitvi in — Rečani, komandirani od zgoraj, poslali so mu za to nezakupnico. Zdaj se je zopet pomiril z Banffyjem in se nekako izgovarja glede glasovanja, češ da on ni bil proti civilni ženitvi, ampak samo način in okolnosti uvedanja mu niso bili všeč. On je stanoval v hotelu Evropa — kar so pričale reške in magjarske zastave na njegovih prozorih — a nekaj plačane druhal — pilo je že in vpilo na njegovo zdravje. Po nemških novinah čitalo se je nekaj o nekoji protidemonstraciji; tudi to je bila samo najeta, napojena mala druhal. Za kaj resnega niso Rečani še zrel, spijo prav nevarni sen in mej tem seje vrag ljuliko. S kakšno pravico pošiljajo poslanca v Pešto? Po nagodbi — dokler traje provizorij, morala bi sedeti dva v Zagrebu! — Te dni začel je izhajati v mestu nov beletrističen list — bati se je, da bode duševnemu razvoju bolj na škodo kakor na korist. — Kako bi bil potreben za te tako žalostne razmere en hrvaški in en italijanski konservativen list — a ni upanja za to, vse spi — a sovražnik dobro bdi. — Pok. župnik msgr. Bedini zapustil je okolo 30 000, da se vstanovi v Reki obrtna šola pod vodstvom Salezijancev — ali bojim se, da jih ne bo še tako hitro Reka učakala. — V našo luko dohaja letos prav obilo dalmatinskega vina, tam je letos trta dobro obrodila. Prodaja se lahko, a še laglje bi se prodajalo, ako bi Dalmacija imela železnico — ker prevažanje po morju je vender le težavniše. Država res za Dalmacijo premalo skrbi, pa kaj čemo, neki mogočneži na Dunaju tako zapovedujejo, ker

mislijo, da ne bi bilo varno, ako si ona opomore in z ostalimi deli trojedine kraljevine kaj bolj v dotiko pride.

(Iz Kraljevice.) V našem lepem pristanišču tukaj blizu Reke zbirajo se navadno po letu še precej obilni gosti radi kopanja. Zdaj pa, o drugi polovici oktobra zbralo se je še precej duhovščine — na poziv marljivega našega biskupa — k duhovnemu kopanju — k duhovnim vajam. — Kedo bi bil mislil, da se bode spremenil stari frankopanski grad enkrat — v sveto hišo. Tukaj so snovali nekadašnji Zrinski in Frankopani svoje načrte — a zdaj prebivajo tukaj vitezi sv. Ignacija — z drugim orožjem. Priredili so si hišo za svoje šole, a drugo nadstropje je pripravno vrejeno za duhovske duh. vaje. Mej eksercitant bil je tudi sam presvitli biskup, kateri je duhovščini s tem prav ugodil. Zakesnile so letos te vaje nekoliko zavoljo pripravljavanja in otvora novega konvikta v Senju — za kar se je presvitli g. biskup zelo zavzel in ga pomnožil. Drugo leto bodo zopet tukaj ali pa tudi v Granici za tamkajšnje duhovnike duhovske vaje.

(Konsum tobaka) na Avstrijskem čim dalje bolj napreduje. Primeroma največ se ga porabi na Solnograškem, kjer ga pride na leto na osebo 2.19 kg., najmanj pa v Dalmaciji, kjer ga oseba povprek porabi samo 0.47 kg. Ako se primerja število prebivalstva s skupilom za tobak, stoji na prvem mestu Niževavstrijška, kjer povprečno oseba na leto porabi tobaka za 8.59 gld., na zadnjem mestu pa stoji zopet Dalmacija z 1.12 gld. za osebo. Na Avstrijskem štejemo okroglih 7,658.000 tobakarjev, t. j. 30% vsega prebivalstva. Povprečno porabi pri nas vsak tobakar na leto: 5.64 gl. za smodke, 1.98 gl. za smodčice, 3.76 gld. za tobak in 33 kr. za duhan ali drobni tobak. Lepe svotice to, katere spuščamo v — zrak!

(Volitev — Würstelfest.) Neki antisemitski list objavil je v zadnjem času nekaj vrlo zanimivih anekdot iz Li Hung-Cangovega dnevnika, ki jih je nabral za časa potovanja po Evropi. Jedne izmed njih podajemo tu svojim cenjenim čitateljem v prevodu: „Jedna vrlo zanimivih naprav, ki so se ohranile do današnjega časa v krajih, ki so še zelo zastarali v kulturi in jih je obiskala menda epidemična bolezen „kretinizem“, je takozvani „Würstelfest“. — Vsako tretje ali deseto leto — to je v različnih državah različno — pride v gotov kraj gospod, ki je ondodnim prebivalcem že znan za časa zadnjih enakih slavnostij, in jih povabi v teku nekaj tednov k nalašč zato prirejenim shodom, da jim pové, da jim zelo slabo gre; on pa da je poslan, da jim poskrbi za rajsko prihodnost. V tem oziru bi bil že minulih letih rad kaj ukrenil, toda ni našel primerne časa in prilike; sedaj se pa hoče resno poprijeti dela. Nad tem se zborovalci v obilni meri razvesele in premlatijo vsakogar, ki bi ne hotel verjeti temu plemenitemu dobrotniku človeštva. — Po teh dogodkih se konečno približa glavna slavnost. Premetene ljudi obdaruje gospod v obilni meri s pivom in klobasami, zato jim pa ni treba drugega storiti, kakor da vržejo v neko posodo nakaznico z imenom darovatelja. Kakor hitro pa je ta slavnost pri kraju, odpotuje gospod naglo in se prikaže šele zopet po pretekli določen dobi na novi „Würstelfest“. Žal, da si v zadnjem času prizadevajo nekateri hudobni ljudje, motiti to idilično slavnost z vsakovrstnimi prepiri, kar se jim pa, hvala skrbljivosti vladnih organov, vsaj v nekaterih krajih še ni posrečilo.“

(75.000 kron) je glavni dobiček velike 50 kr. loterije v Inomostu, ki se bo v gotovini izplačal z le 20 odstotnim odbitkom. Opozorjamo naše č. čitatelje na to, da se vrši žrebanje že 7. novembra.

Telegrami.

Dunaj, 5. novembra. Danes dopoldne ob 11. uri se je vršila v dvorni župni cerkvi poroka nadvojvodinje Marije Doroteje z orleanskim vojvodo Ludvikom Filipom.

Dunaj, 5. novembra. Pri današnji poroki nadvojvodinje Marije Doroteje s princem Filipom orleanskim imeli so civilni gospodje frak, ženin salonsko toaletto z redom zlatega

runa; nevesta nosila je krono z briljantov, katero so ji poklonile francoske dame. Slovesnosti prisostvovali so skupni ministri, ministerska predsednika Badeni in Banffy, avstrijski in na Dunaju bivajoči ogerski ministri.

Dunaj, 5. novembra. Pravosodni odsek se je posvetoval včeraj zvečer o nujnem predlogu poslanca dr. Šusteršiča in tovarišev glede postopanja primorskih sodišč nasproti Raiffeisenovim posojilnicam.

Dunaj, 5. novembra. „Wiener Zeitung“ javlja: Pravosodni minister je premestil nastopne gg. notarje: Stanislaja Pirnat-a iz Zatičine v Mokronog, dr. Bežeka iz Žužemberga v Zatičino in Bežana iz Senožeč v Žužemberg.

Dunaj, 5. novembra. Skrutinij za deželnozborsko volitev v notranjem mestu je trajal do 2. ure 45 minut zjutraj. Nobena stranka si ni priborila absolutne večine. V ožjo volitev pridejo vsi šesteri protisemitski kandidati s približno 1500 glasovi z liberalci Kick (1652), Noske (1778) in Benedikt (1442) ter socijalnimi politiki Philipovich (1742), Ofner (1674) in Kronawetter (1664 glasov).

Dunaj, 5. novembra. Ogerski ministri baron Banffy, Fejervary, Perczel, Wlassics in Erdelyi so dospeli iz Budimpešte, da se udeležijo posvetovanja o kvotnem vprašanju.

Zader, 5. novembra. Včeraj popoldne je bila končana občinska volitev v Makarski za drugi razred. Izvoljeni so bili po zelo živahni borbi kandidati narodne stranke z 91 glasovi. Kandidati propadle hrvatsko-radikalne stranke so dobili 80 glasov.

Praga, 5. novembra. Včeraj zvečer proti 9. uri so čutili prebivalci blizu kolodvora v Mostu več sekund trajajoč potres, ki pa ni povzročil nikake škode, pač pa je bilo prebivalstvo zelo razburjeno, ker je menilo, da se zopet useda zemlja.

Brno, 5. novembra. Pri včerajšnji deželnozborski volitvi iz skupine veleposestva so bili izvoljeni soglasno kompromisni kandidati. Na osrednji klub jih odpade kakor dosedaj 17, na srednjo stranko 5 (dosedaj 8) in na konservativni klub 8 (dosedaj 5) mandatov.

Levov, 5. novembra. Presvetli cesar je podaril pogorelcem v občini Najarov 500 gld.

Budimpešta, 5. novembra. „Budapester Corr.“ poroča: Včeraj opoldne je izročilo 25 francoskih aristokratinj nadvojvodinji-nevesti krasno krono iz briljantov.

Plovdiv, 5. novembra. Po poročilih iz Carigrada so prijeli v zadnjih dneh več Turčinov, mej njimi več mohamedanskih duhovnov. Ob enem se je zdatno pomnožilo orožništvo, ki ima nalog, takoj preprečiti vsak nemir, ki baje navstane vsled tega, ker vlada ne izplačuje svojim podložnikom mesečnih plač.

New-York, 5. novembra. Mac Kinley je dobil 312, Bryan 135 glasov. Posebno velike večine je dobil prvi v New-Yorku 250.000, v Illinois nad 150.000, v Pensylvaniji 300.000 glasov.

Preizkusili in priporočili

so sloviti vseučilišni profesorji in zdravniki

tinkture za želodec lekarnja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere je ugodno učinkujoče, želodec krepčujoče, slast in prebavljenje pospešujoče in telo odpirajoče sredstvo. — Stekleničica velja 10 kr. 121 (50-37) 1

Umrli so:

3. novembra. Marija Rogel, dimnikarjeva hči, 16 mesecev. Rožne ulice 23, rhaehitis.

4. novembra. Ivana Recher, zasebnica, 64 let, Rimska cesta 2, otrpnenje pluč.

Tuji.

2. novembra.

Pri **Mattén**: Višnikar iz Ribnice. — Stuchetz iz Kočevja. — Preus iz Kranja. — Poklecky iz Karlova. — Šaro, Mayer iz Planine. — Pernold, Horowitz, Pilger, Altschul,

Mebus, Reimisch z Dunaja. — Hirsch iz Prage. — Grossmann iz Monakovega. — Tomiech, Madirazza, Gherbetz iz Trsta. — Beddig iz Hanovra. — Božič iz Podrage. — Baštar iz Kočevja.

Pri **Lloydu**: Fischerauel iz Gradea. — Čadež od Sv. Trojice. — Krek iz Kranja. — Skulj iz Trbiča. — Boncelj iz Kandije.

Pri **avstrijskem caru**: Šinkovec z Vrhnike.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	8 50	Špeh povojen, kgr. . .	68
Rež, „	6 20	Surovo maslo, „ . . .	70
Ječmen, „	6 —	Jajce, jedno	3
Oves, „	7 —	Mleko, liter	10
Ajda, „	8 40	Goveje meso, kgr. . .	64
Proso, „	6 50	Telečje „	58
Koruz, „	5 60	Svinjsko „	58
Krompir, „	2 20	Kostrunovo „	36
Leča, hktl.	10 —	Piščanec	40
Grah, „	10 —	Golob „	15
Fizol, „	8 —	Seno, 100 kgr.	2 50
Maslo, kgr.	92 —	Slama, 100 „	2 20
Mast, „	70 —	Drva trda, 4 kub.m. .	7 20
Špeh svež, „	68 —	„ mehka, 4 „	5 —

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
4	9. zvečer	742.5	7.4	sr. svzh.	oblačno	
5	7. zjutraj	745.5	5.0	sr. jvzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	746.4	6.8	p.m. svzh.	„	

Srednja včerajšnja temperatura 6.3°, za 0.1° nad normalom.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. priv. ustanovljeno leta 1832 tovarne na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolendt**.

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 33 52-44

Jedino pravi angl. balzam

(Tinctura balsamica)

lekarnja

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in priporočen od zdravstvenih oblastev.

Najstarejše, najpristnejše, najreelnejše in najcenejše domače zdravilo.

Uteši kašelj, prežene notranje in zunanje bolezni, povzroči lahkotno odvajanje in odpravi zobobol, ozeblino in otekline itd.

Pristen in neponarejen je ta balzam le tedaj, ako je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“ v Pregradi**, in ako nosi vsaka steklenica zeleno etiketo s popolno jednako varstveno znamko, kakor tukaj zgoraj. Pazite vedno na to varstveno znamko! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedinega pravega balzama zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah in ravno tako vse prekupce ponarejevanj. Spričevalo izvedencev vis. k. vlade (št. 5782 B, 6108) pravi glasom analitičnega izreka, da moj izdelek ne hrani v sebi nikakih prepovedanih ali zdravju škodljivih snovi. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: **Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštneemu povzetju. 524 20-15

Adolf Thierry, lekarnar

v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v kurznem listu zaznamovanih menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien, I. Bezirk, Stefansplatz, Nr. 11, Parterre

733 1-1

Sorodnikom, prijateljem in znaneem oznanjava
pretužno vest, da nama je predraga žena, oziroma
prezlata mamica, gospa

Franja Poklukar,

učiteljeva soproga,

v 28. letu svoje starosti danes, 4. t. m., ob 10. uri
dopolodne, previdena s svetotajstvi, umrla.

Pogreb preljubeznjive rajnce bode v petek, dné
6. t. m., ob 9. uri dopoldne.

Najblazje blagi blažiteljici najblazjo blaginjsko
blaginjo preblazeno blažeče blaženosti!

V Ribnici, dné 4. novembra 1896.

Mihael Poklukar, učitelj,
soprog.

Ciril Poklukar,
sin.

734 1-1

Potrjim srcem naznanjamo podpisani v svojem in svojih sorodnikov imenu, da je
Bogu v svojem neizvedljivem sklepu dopadlo, visokorodno gospo

Ivano Recher roj. del Cott

prevideno s tolažili naše svete vere, dné 4. novembra 1896 po dolgi bolezni poklicati v
boljše življenje.

Pogreb pojde v petek, dné 6. novembra 1896, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti
na R. mski cesti št. 2.

Pokojnica se najtopleje priporoča pobožnemu spominu.

Slovesno zadušno opravilo se vrši v torek, dné 10. novembra 1896, ob 10. uri
dopolodne v župni cerkvi Marijinega oznanenja.

V Ljubljani, dné 4. novembra 1896.

Viktor Recher,
sin.

Erna Zeschko roj. Recher,

Elza Recher,
vnukinja.

Fani Recher,
sinaha.

Pavi Zeschko,
o. kr. nadporočnik v V. deželno-
brambnem ulanskem polku.

Jeny Recher,
hči.

Stefanija Recher,

Simone Recher,
vnukinja.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročujte se na

„ZORO“

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedijake 80 kr., za dijakke 50 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur.,
Dunaj, V. Matzleinsdorferstrasse 76, III, 31.

Št. 30.049.

Dijaška ustanova.

727 3-1

S pričetkom tekočega šolskega leta izpraznjena so

tri mesta Jernej Sallocher-jevih ustanov
za dijakke po 50 glđ. na leto.

Pravico do teh ustanov imajo dijaki ljubljanskih gimnazijev, ki so na
Kranjskem rojeni in so ubogi ter pridni in pa lepega vedenja.

Prošnje z dokazili o roistvu na Kranjskem, o uboštvu, o vedenju o na-
predovanju v šoli vložiti je **do konca tekočega meseca** pri pristojnem
šolskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 2. novembra 1896

Št. 33.923.

Ustanove.

731 3-1

Dné 2. decembra letos oddale se bodo pri magistratu

mestne cesar Fran Josipove jubilejne ustanove,
namenjene **mestnim revežem**, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega
zaklada.

Prošnje za podelitev teh ustanov, katerih je dvanaest in sicer **dve po**
25 glđ., deset pa po 20 glđ., vložiti je **do 25. t. m.** pri magistratnem
vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 2. novembra 1896.

Velika 50 krajcarska loterija v Inomostu.

Žrebanje
pojutrnjem!

684 15-15

Glavni dobitok

75.000 kron v gotovini
z 20% odbitkom.

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Št. 32.018.

Dijaške ustanove.

728 3-1

Pri magistratu ljubljanskem izpraznjena sta s pričetkom tekočega šol-
skega leta

dva mesta cesar Fran Josipovih ustanov
za realce po 50 glđ. na leto.

Do teh ustanov imajo pravico v Ljubljano pristojni, ali ko bi takih pro-
silcev ne bilo, na Kranjskem sploh rojeni ubožni dijaki tukajšnje c. kr. višje
realke.

Prošnje za podelitev teh ustanov vložiti je s potrebnimi dokazili vred
do dné 30. t. m. pri šolskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 1. novembra 1896.

Prečastito duhovščino in slavno občinstvo najljudneje obveščam, da sem zopet
otvoril

krojaški obrt

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 3

kjer bodem vsprejemal naročila spadajoča v mojo stroko in je vestno, pošteno in natančno
izvrševal.

Priporočam se osobito prečast. duhovščini v zdatna naročila na vsakovrstno

duhovniško civilno obleko, talarje itd.

zagotavljajoč točno, ceno po potrebi in uporabo trpežnega, zanesljivega blaga.

Zahvaljujoč se za doslej mi izkazano naklonjenost, prosim, da se mi ista ohrani tudi
v bodoče. — Vsa naročila, tudi pismena, naj se naslavljaajo na moj naslov v Ljubljano.

J. N. Potočnik,

krojaški mojster.

550 19-11

Dunajska borza.

Dné 5. novembra.

Skupni državni dolg v notah	101 glđ. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 . 25 .
Avstrijska zlata renta 4%	122 . 50 .
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 . 20 .
Ogerska zlata renta 4%	121 . 80 .
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 . 25 .
Avstro-ogerske bančne delnice. 600 glđ.	938 . — .
Kreditne delnice, 160 glđ.	367 . 25 .
London vista	119 . 70 .
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 72 1/2 .
20 mark	11 . 74 .
20 frankov (napoleonor)	9 . 52 .
Italijanski bankovci	44 . 45 .
C. kr. cekini	5 . 68 .

Dné 4. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	143 glđ. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	154 . 25 .
Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	192 . 25 .
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 . — .
Tisine srečke 4%, 100 glđ.	137 . 25 .
Dunavske vravnave srečke 5%	129 . 75 .
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 . — .
Posojilo goriškega mesta	112 . — .
4% kranjsko deželno posojilo	99 . 25 .
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 . 35 .
Prioritetne obveznice državne železnice	222 . 25 .
južne železnice 3%	171 . 85 .
južne železnice 5%	127 . 75 .
dolenjskih železnice 4%	99 . 50 .

Kreditne srečke, 100 glđ.	197 glđ. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	140 . — .
Avstrijskega rudečega križa [srečke, 10 glđ.	17 . 70 .
Rudolfove srečke, 10 glđ.	22 . — .
Salmove srečke, 40 glđ.	70 . — .
St. Genóis srečke, 40 glđ.	71 . 25 .
Waldsteinove srečke, 20 glđ.	60 . — .
Ljubljanske srečke	22 . 75 .
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	154 . 50 .
Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3385 . — .
Akcije tržaškega Lloydja, 500 glđ.	423 . — .
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	100 . 75 .
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	64 . — .
Montanska družba avstr. plan.	84 . 35 .
Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	156 . 20 .
Papirnih rubljev 100	127 . 50 .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Meniarnična delniška družba

„M E R C U R“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojamila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.